

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาทางการเมือง การบริหาร เศรษฐกิจ และสังคม รัฐบาลจึงมีภาระหน้าที่ที่สำคัญในการจัดการศึกษาให้สนองกับความต้องการของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นมูลฐานสำหรับประชาชนทุกคนในประเทศและเป็นการศึกษาภาคบังคับ ที่รัฐจะต้องจัดให้เปล่าโดยทั่วถึงและเพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาอบรมให้เป็นพลเมืองที่มีความรู้ความสามารถพื้นฐานทั้งในการศึกษา การประกอบอาชีพ และทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติต่อไป

เดิมการจัดการประถมศึกษาของไทยแบ่งออกเป็น 4 ประเภทโรงเรียนใหญ่ ได้แก่

1. โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2. โรงเรียนราษฎร์ ที่อยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ
3. โรงเรียนขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งมี 3 ประเภทคือ โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงเรียนเทศบาล และโรงเรียนกรุงเทพมหานคร
4. โรงเรียนในสังกัดอื่น ๆ ได้แก่ โรงเรียนประถมสาธิตของมหาวิทยาลัย โรงเรียนประถมสาธิตของวิทยาลัยครู และโรงเรียนสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน¹

¹ คณะกรรมการพิจารณาปัญหาการศึกษาประชาบาล ระบบบริหารการศึกษาประชาบาล (กรุงเทพมหานคร : ตุลาคม 2522), หน้า 35.

แต่เนื่องจากการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า โรงเรียนประชาบาลนั้น ประสบปัญหาหลายประการเกี่ยวกับการขาดเอกภาพทางการบริหารการศึกษา งานบริหารและงานวิชาการแยกออกจากหน่วยงานเดียวกัน กล่าวคือ กระทรวงมหาดไทยและองค์การบริหารส่วนจังหวัดรับผิดชอบการบริหารทั่วไปและการจัดสรรงบประมาณของการศึกษาประชาบาล กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบเพียงการสนับสนุนด้านวิชาการเท่านั้น จึงก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเพราะงานทั้งสองอย่างก้ำก๋อแยกกันไม่ออก ดังนั้น การที่แยกงานบริหารและวิชาการออกเป็นความรับผิดชอบของแต่ละกระทรวง จึงทำให้เกิดความสับสน ขาดการประสานงาน และไม่สามารถใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพได้เท่าที่ควรมีผลให้นักเรียนประชาบาลส่วนหนึ่งอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ และคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประชาบาลต่ำกว่าโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ นอกจากนี้ การโอนครูประชาบาลซึ่งเดิมเป็นลูกจ้าง และต่อมาได้ยกฐานะเป็นข้าราชการแล้วนั้น ไปเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น ทำให้ครูประชาบาลขาดขวัญและกำลังใจ เนื่องจากมีฐานะศักดิ์ศรี และโอกาสก้าวหน้าต่ำกว่าข้าราชการอื่น ๆ รวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรายได้จำกัด กอปรด้วยงบประมาณแผ่นดินเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่สามารถรับภาระการจัดการศึกษาประชาบาลให้มีประสิทธิภาพได้¹

รัฐบาลปัจจุบัน (ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี) จึงได้จัดตั้งสำนักงานแห่งใหม่ขึ้นเพื่อรับผิดชอบงานการศึกษาของประเทศ เรียกว่า "สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ" และโอนงานบริหารโรงเรียนประถมศึกษาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรมสามัญศึกษา มาสังกัดสำนักงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่นี้

นอกจากรัฐบาลจะได้เปลี่ยนแปลงระบบบริหารการประถมศึกษาให้มีเอกภาพ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นดังกล่าวแล้ว ในปีที่มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 และมีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาจาก 7:3:2 เป็น 6:3:3 นั้น

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 5.

ทำให้กระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรทุกระดับชั้น และได้มีการประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ปีละชั้นทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 เป็นต้นไป¹

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารัฐบาลจะได้ตระหนักในความสำคัญของการประถมศึกษา โดยได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทั้งระบบการบริหารงานและปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษามาแล้วหลายครั้ง การศึกษาระดับประถมศึกษาก็ยังประสบปัญหาต่าง ๆ มากมายหลายประการที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการศึกษาในระดับนี้ จากการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่า คุณภาพการศึกษาของเด็กในระดับประถมศึกษาตอนต้น มีความแตกต่างกันมากระหว่างโรงเรียนในเมืองกับโรงเรียนในชนบท เด็กจบชั้นประถมปีที่ 4 จากโรงเรียนในชนบทและอยู่ในเกณฑ์มีโอกาสสัมฤทธิ์ได้มากกว่าเด็กที่จบจากโรงเรียนในเมือง คุณภาพทางด้านการศึกษานั้นได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ในด้านการเรียนของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับต่ำกว่าทุกภาค² และตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 4 (2520 - 2524) ได้กล่าวถึงปัญหาการศึกษาในระดับประถมศึกษาไว้ว่า "ความจำเป็นที่จะต้องขยายการศึกษาภาคบังคับในจำนวนปริมาณให้มากพอกับการเพิ่มของประชากรได้ทำให้การพัฒนาทางคุณภาพไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร มีอัตราการเรียนซ้ำชั้นสูง คือ ตกเฉลี่ยทุกชั้นแล้วประมาณร้อยละ 16.27 ต่อปี ก่อให้เกิดความสูญเปล่าในการลงทุนทางการศึกษาเป็นอันมาก การกระจายของครูไม่ทั่วถึง เนื่องจากการให้สวัสดิการ และสวัสดิภาพครูไม่เพียงพอ ระบบบริหารบุคคล

¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, รายงานสภาพปัจจุบันและการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523), หน้า 17-18.

² สิบปนนท์ เกตุทัต, "รายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา", การปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช, 2518), หน้า 59-61.

ไม่เอื้ออำนวยให้ครูในชนบท หรือท้องถิ่นทุรกันดารได้รับความก้าวหน้า จึงก่อให้เกิดปัญหา การขาดแคลนครู โดยเฉพาะในท้องถิ่นกันดาร ชนบทแบบเรียนและอุปกรณ์ การศึกษา"¹

วัสดุอุปกรณ์การศึกษาหรือสื่อการสอนนี้ เป็นสิ่งจำเป็นยิ่งในกระบวนการเรียน การสอนของนักเรียนและครู เพราะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่อง ได้แจ่มแจ้งชัดเจนขึ้น² ในนโยบายพัฒนาการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 4 ได้กล่าวถึงอุปกรณ์การเรียนการสอนไว้ว่า "จะจัดหาแบบเรียนและอุปกรณ์ การเรียนการสอนให้พอกับความจำเป็นของนักเรียนและครู ตามกำลังเศรษฐกิจ"³

⁴ ฮันท์ (Hunt) กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการสอนว่า ทำให้การเรียนรู้ง่ายขึ้น และประหยัดเวลา เพราะสื่อการสอนจะช่วยถ่ายทอดความคิดระหว่างครูกับนักเรียน ช่วยสร้างความเข้าใจอย่างรวดเร็วในเรื่องราวที่ครูสอน ซึ่งเป็นรากฐานให้เกิดความจำ อย่างถาวรลืมได้ยาก

⁵ ริชชี (Richey) มีความเห็นว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น ถ้าใช้

¹ กองแผนงาน, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ระยะที่ 4 (2520-2524) (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2519), หน้า 30

² กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2521), หน้า 22.

³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานบริหารมนตรี, รายงานสภาพปัจจุบันและการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) รั้กั้บก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา, หน้า 4.

⁴ Maurice P. Hunt, Teaching High School Social Studies (New York : Harper & Brothers, 1955), p. 369.

⁵ Robert W. Richey, Planning for Teaching : An Introduction to Education (New York: McGraw-Hill Book Co., 1958), p. 201.

สื่อการสอนเข้ามาสอนเนื้อหา การใช้สื่อการสอนจะทำให้นักเรียนรู้จักอภิปรายและมีความคิด

สื่อการสอนได้รับความสำคัญมากยิ่งขึ้นในปัจจุบันเมื่อมีการประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ซึ่งได้กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอนไว้ในการเรียนรู้ทุกกลุ่มวิชา และเน้นให้ผู้สอนเลือกหาและเตรียมสื่อการสอนไว้ก่อนการทำการสอนทุกครั้ง รวมทั้งสนับสนุนให้ครูศึกษาค้นคว้าวัสดุที่มีในท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นวัสดุอุปกรณ์การสอน ทั้งนี้ เนื่องจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มุ่งให้เด็กนักเรียนได้ปฏิบัติจริง รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ และเป็นคนช่างสังเกต โดยเฉพาะได้เน้นวิธีสอนแบบให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาเหตุผล วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน วิธีแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม วิธีสอนแบบวิทยาศาสตร์วิธีอภิปราย เป็นต้น ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ช่วยในการเรียนการสอนเป็นจำนวนมากเพียงพอ จึงจะเอื้ออำนวยให้นักเรียนและครูปฏิบัติตามวิธีการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรใหม่ได้

แต่ในทางปฏิบัติ ปรากฏว่า ครูไม่สามารถจัดหาหรือจัดทำสื่อการสอนให้ครบถ้วนตามแผนการสอนได้ ทั้งนี้เพราะขาดวัสดุ และเครื่องมือที่จะจัดทำ ครูเป็นจำนวนมากต้องลงทุนจัดหาวัสดุ เครื่องเขียนเครื่องมือเอง ซึ่งทำให้เป็นภาระหนัก นอกจากนี้ ครูยังประสบปัญหาเกี่ยวกับการทำอุปกรณ์การสอนไม่เป็น ไม่นัด ไม่มีเวลาทำเพราะต้องเตรียมการสอนและตรวจงาน การจัดหาและจัดทำอุปกรณ์การสอนจึง เป็นปัญหาหนักและอาจเป็นจุดแห่งความเบื่อหน่ายต่อแท่งของครูผู้สอนตามหลักสูตรใหม่ และอาจส่งผลถึงประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียนได้

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาค้นคว้าถึง ความต้องการสื่อการสอนของครูประถมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับสื่อการสอนมากที่สุด

¹ วันชัย บุญกร, "ความเห็นเกี่ยวกับสถานะของการใช้หลักสูตรประถมศึกษา", ประชาศึกษา 30 (มกราคม 2522) : 20-21.

ยอมรับว่าถึงปัญหา อุปสรรค มูลเหตุแห่งปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อการสอน
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน ในระดับประถมศึกษา
ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจประเภทและปริมาณของสื่อการสอนระดับประถมศึกษาใน
โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อสำรวจความต้องการด้านการผลิต การใช้ และการปรับปรุงสื่อการ-
สอนระดับประถมศึกษาของครูในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และ
สมุทรปราการ จำแนกตามประเภทโรงเรียน
3. เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูประถม
ศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ จำแนกตามประเภทโรงเรียน
4. เพื่อหาข้อเสนอแนะนำไปปรับปรุงการดำเนินงานด้านสื่อการสอนระดับประถม
ศึกษาของหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "ความต้องการสื่อการสอนของครูประถมศึกษาในจังหวัด
นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ" ได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยไว้เฉพาะโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และสมุทร-
ปราการ เท่านั้น (ก่อน 1 ตุลาคม 2523 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกรมสามัญ-
ศึกษา) โดยจะทำการศึกษาวิจัยในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1. ศึกษาประเภทและปริมาณของสื่อการสอนที่มีอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา
2. ศึกษาความต้องการด้านการผลิต การใช้ และการปรับปรุงสื่อการสอนของ
ครูประถมศึกษา
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการผลิต และการใช้สื่อการสอนของครูประถมศึกษา

คำจำกัดความ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจถูกต้องตรงกัน ผู้วิจัยขอให้คำจำกัดความของคำที่ใช้ใน
การวิจัย ดังนี้

สื่อการสอน หรือวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน หมายถึง วัสดุอุปกรณ์แบบต่าง ๆ ทุกชนิด รวมทั้งเครื่องมือ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้ประกอบในขบวนการเรียน การสอน เพื่อช่วยสนับสนุนให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดหมายที่วางไว้

ครูประถมศึกษา หมายถึง ครูผู้ทำการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ ในปีการศึกษา 2523 ซึ่งใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ครูใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ใน โรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนในเมือง หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในระยะ 0-10 กิโลเมตร จากที่ว่าการอำเภอ

โรงเรียนในชนบท หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในระยะตั้งแต่ 11 กิโลเมตรขึ้นไปจากที่ว่าการอำเภอ

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและ ต่างประเทศ

2. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 ครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ จำนวน 150 คน เป็นครูที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาในเมือง 75 คน และโรงเรียนประถมศึกษา ในชนบท 75 คน ทั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแยก ประเภท (Stratified Random Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ จำนวน 150 โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียน

ในเมือง 75 โรง และโรงเรียนในชนบท 75 โรง จากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ ทั้งหมด 462 โรง และผู้คุมตัวอย่างครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนดังกล่าว โรงเรียนละ 1 คน อีกครั้งหนึ่ง

2.2 ครูใหญ่หรือผู้ช่วยครูใหญ่ ในโรงเรียนที่ผู้คุมตัวอย่างได้โรงเรียนละ 1 คน รวม 150 คน

2.3 ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด 3 คน และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 7 คนในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 310 คน

3. สร้างแบบสอบถาม เพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยใช้แบบสอบถามรวม จำนวน 2 ชุด และแบบสัมภาษณ์อีก 1 ชุด ได้แก่

3.1 แบบสอบถามสำหรับครูใหญ่หรือผู้ช่วยครูใหญ่ 1 ชุด สอบถามเกี่ยวกับประเภทและปริมาณของสื่อการสอนระดับประถมศึกษาที่มีอยู่ในโรงเรียน และความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อการสอน

3.2 แบบสอบถามสำหรับครูที่สอนชั้นประถมศึกษา 1 ชุด สอบถามเกี่ยวกับความต้องการ ปัญหาและอุปสรรค ในการผลิต การใช้และการปรับปรุงสื่อการสอน

3.3 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 1 ชุด สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อการสอน

4. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง

5. นำแบบสอบถามไปใช้ทดลองกับครูที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 20 คน และผู้บริหารอีก 5 คน แล้วนำแบบสอบถามกลับมาแก้ไข เพื่อนำไปใช้ทดสอบต่อไป

6. นำแบบสอบถามที่ทดสอบแล้วกลับมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติหาค่าเป็นร้อยละ \bar{x} และ S.D.

7. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาสรุป อภิปราย และเสนอแนะ

8. จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความต้องการในด้านการผลิต การใช้ และการปรับปรุงสื่อการสอนระดับประถมศึกษาของครูประถมศึกษา
2. ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูประถมศึกษา
3. ทำให้ทราบผลเปรียบเทียบความต้องการ ปัญหา และอุปสรรคในการใช้สื่อการสอนซึ่งจำแนกตามประเภทโรงเรียน
4. ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องอันได้แก่ ครูใหญ่ ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ที่มีต่อสื่อการสอน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
5. ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูและผู้บริหารการศึกษาในด้านการใช้สื่อการสอนระดับประถมศึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย